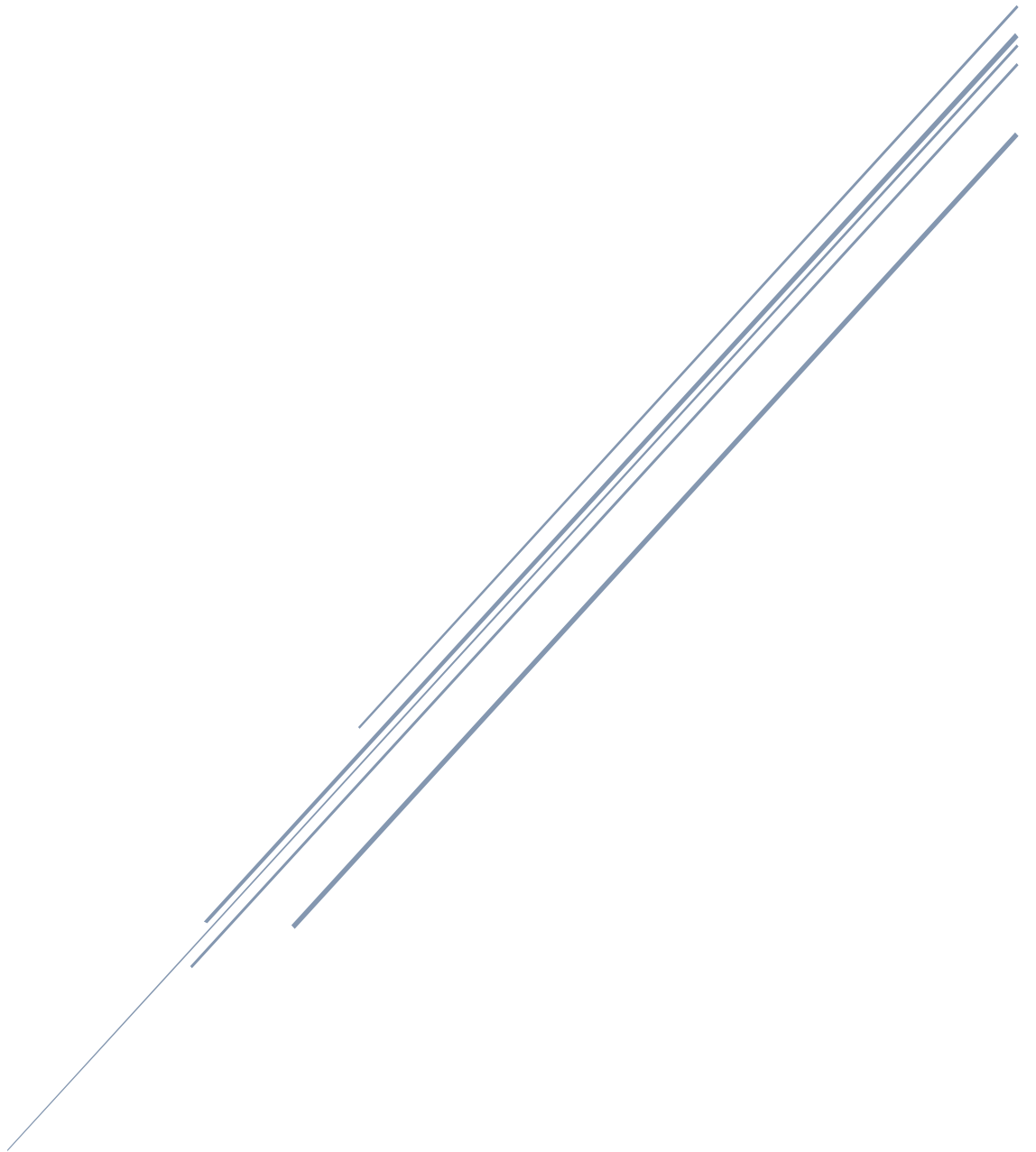

MAASEUTUVERKOSTON TOIMINTASUUNNITELMA 2021–2022

MAASEUTUVERKOSTO

maaseuturahasto

Sisällys

1 MAASEUTUVERKOSTO.....	2
1.1 Maaseutuverkoston toiminnan tavoitteet	2
1.2 Toiminnassa näkyvät teemat.....	4
1.3 Ohjelmakauden 2014-2020 sekä siirtymäkauden 2021-2022 maaseutuverkostotoiminnan painopisteet.....	4
1.4 Ohjausryhmän ja työryhmien rooli verkostotoiminnassa	5
2 MAASEUTUVERKOSTON TOIMINTA	6
2.1 Sidosryhmien osallistuminen maaseudun kehittämiseen lisääntyy.....	6
2.2 Maaseudun kehittämissuunnitelmien toimeenpanon laatu ja erityisesti alueellinen näkyvyys parantuu....	7
2.3 Tieto maaseudun kehittämisen mahdollisuuksista välittyy mahdollisille tuensaajille.....	8
2.4 Tieto ohjelman toteutuksesta ja tuloksista välittyy toimijoiden kesken sekä suurelle yleisölle.....	9
2.5 Innovaatiot maaseudun elinkeinoissa, maataloudessa, elintarviketuotannossa, metsätaloudessa ja maaseudun palveluissa lisääntyvät ja elinkeinotoiminta uudistuu.....	10
2.5.1 Tiedottaminen EIP-AGRI:sta ja muusta innovaatioita edistävästä toiminnasta potentiaalisille sidosryhmille.....	10
2.5.2 Innovaatioryhmien ja muun innovatiivisen toiminnan syntymisen tukeminen.....	10
2.5.4 Kiinnostavien esimerkkien kerääminen ja jakaminen innovaatioryhmistä ja muusta innovaatioita edistävästä toiminnasta	11
2.6 Teemaryhmien toiminta	12
2.6.1 Vihreä kasvu	12
2.6.2 Monipaikkaisuuden mahdollisuudet	13
2.6.3 Smarta landsbygder i svenskfinland och Norden	14
2.6.4 Maaseudun nuoret tulevaisuuden tekijöinä	14
2.7 Maaseutuverkostotoiminnan arviointi.....	14
3 VIESTINTÄ JA KOULUTUS LUOVAT TOIMINNAN KIVIJALAN	16
3.1 Viestintä.....	16
3.2 Koulutus.....	16
3.3 Hyvät käytännöt ja verkostot	17
4 MAASEUTUVERKOSTON RAHOITUSSUUNNITELMA.....	19
Liitteet.....	23

1 MAASEUTUVERKOSTO

Maaseutuverkosto on manner-Suomen ja Ahvenanmaan maaseudun kehittämistä edistävä verkosto, joka mahdollistaa laajan tiedon-, kokemuksen- ja menetelmien vaihdon sekä lisää vuoropuhelua paikallisella, alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Maaseutuverkoston tehtävänä on toimintansa kautta edistää maaseutuohjelmien (Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma ja Ahvenanmaan maaseudun kehittämisohjelma) toimia erityisesti lisäämällä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa verkoston toimijoiden kesken. Keskeistä on, että potentiaaliset tuensaajat ja suuri yleisö ovat tietoisia kehittämisohjelmien mahdollisuuksista ja tuloksista. Maaseutuverkostotoiminta edesauttaa myös hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen leviämistä toimijoiden keskuudessa. Toiminnan koordinoijana ja mahdollistajana toimii Ruokaviraston verkostopalvelut-yksikkö.

Toimintasuunnitelmassa määritellään maaseutuverkostotoiminnan painopistealueet ja tavoitteet vuodelle 2021 ja tuodaan esiin myös alustavat suunnitelmat vuoden 2022 osalta. Toimintasuunnitelmassa esitetään toimintamallit, joiden kautta tavoitteet sekä toiminnan arvioinnin mittarit saavutetaan. Maaseutuverkoston viestinnän tavoitteet kirjataan vuosittain laadittavaan viestintäsuunnitelmaan (Liite 5), joka on osa maaseutuverkoston toimintasuunnitelmaa. Myös maaseutuverkoston koulutussuunnitelma esitetään tapahtumakokonaisuuksittain toimintasuunnitelman liitteenä (Liitteet 4. ja 7.). Maaseutu.fi-tapahtumakalenterissa on koulutusajankohdan mukaisesti nähtävissä koulutustapahtumien tarkempi ohjelma ja muu koulutukseen liittyvä informaatio. Myös koulutusmateriaali ja tapahtumasta tarpeen mukaan kuvattu videotallenne taltioidaan Maaseutu.fi:hin tai maaseutuverkoston Youtube-kanavalle.

1.1 Maaseutuverkoston toiminnan tavoitteet

Maaseutuverkoston toiminnan tavoitteet pohjautuvat Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maaseudun kehittämisohjelmien strategisiin tavoitteisiin ja painopisteisiin, joiden puitteissa maaseutuohjelmien avulla:

1. Edistetään biotaloutta ja sen osana maataloutta harjoitetaan taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä ja eettisesti hyväksyttävällä tavalla.
2. Monipuolistetaan maaseudun elinkeinoja ja parannetaan työllisyyttä kehittämällä yritysten kilpailukykyä, uutta yrittäjyyttä ja yritysten verkostoitumista.
3. Lisätään maaseudun elinvoimaa ja elämänlaatua vahvistamalla paikallista omaehtoista toimintaa
4. Lisäksi Ahvenanmaan osalta tavoitteena on varmistaa erityisesti riittävä alkutuotanto, jolla varmistetaan ruuan riittävyys kuluttajille ja raaka-aine Ahvenanmaan elintarviketeollisuudelle

Maaseutuverkoston toimintaa ohjaavat lisäksi Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maaseutuohjelmien määrälliset tavoitteet, jotka on esitetty Liitteessä 1. Maaseutuverkoston ohjelmakauden 2014-2020 toimintasuunnitelmassa tärkeimmiksi tavoitteiksi on määritelty:

1. sidosryhmien osallistumisaktiivisuuden lisääminen maaseudun kehittämisessä
2. kehittämisohjelmien toimeenpanon laadun ja alueellisen näkyvyyden parantaminen
3. tiedon välittäminen toimijoille sekä suurelle yleisölle
 - maaseudun kehittämisen mahdollisuuksista
 - ohjelman toteutuksesta ja tuloksista
4. innovaatioiden lisääminen maaseudun elinkeinoissa, maataloudessa, elintarviketuotannossa, metsätaloudessa ja maaseudun palveluissa sekä elinkeinotoiminnan uudistaminen

Vuoden 2021 maaseutuverkostotoiminnan painopisteinä ovat:

- Vihreä kasvu ja monipaikkaisuuden mahdollisuudet sekä niihin liittyvät taustoittavat maaseudun kehittämistoimenpiteet
- Ruotsinkielisen teemaryhmän sekä nuorisoteemaryhmän valitsemat teemat. Lisäksi nuorisoteemaryhmän toiminta tukee nuorten osallistumista syksyllä 2021 järjestettävään maaseutuparlamenttiin
- Lisäksi maaseuturahaston kautta on jaettavissa vuosille 2021-2022 elvytysvaroja, joiden käytön edistämiseen hyödynnetään myös maaseutuverkostotoimintaa. Painopisteet elvytysvarojen käytölle määrittää maa- ja metsätalousministeriö

Edellä mainittujen painopisteiden ohella [Viima-alustalle](#) on kerätty maaseutuverkoston jäseniltä toimintaan myös uusia ideoita, joita esitettiin 58 eri ideakokonaisuuden alla.

Viestinnällä on tärkeä rooli maaseutuverkoston toiminnassa ja tavoitteiden saavuttamisessa. Viestintään panostetaan ohjelmakaudella laajasti, ja se huomioidaan kaikilla ohjelmatyön osa-alueilla. Koko ohjelmakaudelle asetetut ohjelmaviestinnän tavoitteet ovat seuraavat:

- Ohjelman mahdollisuudet tunnetaan ja varat hyödynnetään
- Ohjelman vaikutukset tiedostetaan ja tietoa EU-rahoituksen tuloksista on saatavilla
- Yhteistyö maaseututoimijoiden kesken lisääntyy, hyvät ideat ja käytännöt leviävät ja osaaminen kasvaa
- Yhä useampi allekirjoittaa väitteen, että maaseutu tuottaa hyvinvointia koko maalle ja voi osaltaan ratkaista kilpailukyky-, ilmasto- ja ympäristökysymyksiä

1.2 Toiminnassa näkyvät teemat

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa 2014-2020 ja sen jatkona siirtymäkautta 2021-2022 toteutetaan maaseutuverkoston teemavuosien ja työryhmäteemojen kautta. Teemoja toteutetaan maaseutuverkostotoiminnassa yhteistyönä muun muassa ministeriöiden, Ruokaviraston, ELY-keskusten, Leader-ryhmien sekä kuntien ja muiden ohjelman parissa toimivien tahojen kanssa. Maaseutuverkosto tukee valittuja teemoja tarjoamalla toimijoille niihin liittyviä työkaluja, verkostoyhteistyön mahdollisuuksia ja käytännön esimerkkejä maaseutuohjelman mahdollisuuksista. Vuosien 2021-2022 ohjausryhmän temaattiset työryhmät ovat Vihreä kasvu, Monipaikkaisuuden mahdollisuudet, Smarta landsbygder i svenskfinland och Norden sekä Maaseudun nuoret teemaryhmä, jonka toimikausi on 6-12 kuukautta vuonna 2021.

Vuoden 2022 viestintä keskittyy temaattisten työryhmien teemoihin sekä ohjelmakauden aikana saatuihin tuloksiin ja vaikutuksiin. Lisäksi viestitään siitä, että rahoitusta on edelleen saatavilla ja hyvälle hankkeille on tilausta.

Vuoden 2020 aikana maaseutuverkostotoiminnassa tehtiin iso digiloikka. Virtuaaliset seminaarit ja erilaiset työskentelyalustat tulivat jokapäiväisiksi työvälineiksi. Vuoden 2021 virtuaalisten välineiden fiksua hyödyntämistä kehitetään eteenpäin. Lisäksi kokeillaan ja kehitetään uusia toimintakonsepteja, jotta kynnyks maaseutuverkoston toimintaan entisestään madaltuu. Virtuaaliset toimintatavat mahdollistavat entistä paremmin myös Euroopan maaseutuverkoston hyödyntämisen.

1.3 Ohjelmakauden 2014-2020 sekä siirtymäkauden 2021-2022 maaseutuverkostotoiminnan painopisteet

Maaseutuverkostotoiminnan kaksi tärkeää painopistettä ovat viestintä ja maaseutuverkostossa tapahtuvan alueellisen ja temaattisen verkostotoiminnan kehittäminen. Viestinnän rooli edelliseen ohjelmakauteen verrattuna korostuu entisestään. Ohjelman mahdollisuuksien esiin tuominen maaseutualueiden kehittämisessä sekä hyvien käytäntöjen välittäminen konkreettisten esimerkkien kautta on entistä tärkeämpää.

Maaseutuverkoston toimintaa kehitetään ja luodaan toimivia rakenteita alueellisella, maakunnallisella, kansallisella sekä kansainvälisellä tasolla. Toiminnassa panostetaan jo olemassa olevien alueellisten verkostojen tukemiseen ja uusien perustamiseen sinne, missä niillä on tarvetta ja mahdollisuutta syntyä. Kansallisen maaseutuverkoston rakenteita tuetaan toimintaa palvelevilla työkaluilla ja tapahtumilla. Kansallisen maaseutuverkoston toimintaan haetaan vahvuutta myös temaattisesta ja toiminnallisesta

yhteistyöstä kansainvälisellä tasolla naapurimaiden kanssa. Yhteistyötä edistetään muun muassa ohjausryhmän työryhmätyöskentelyn kautta.

Uutena toimintamuotona pilotoidaan tulevaa rahoituskautta ajatellen mahdollisen hybridiverkoston työkaluksi digialustaa, jonka kautta maaseutuverkosto toimijat voisivat luoda kontakteja keskenään, etsiä kehittämistoimintaan asiantuntijoita ja esitellä laajemmin omaa hanketoimintaansa. Vuonna 2021 toteutettavan digialustapilotin kautta kerätään kokemuksia myös muista tarpeista ja työkaluja digialustaa varten. Kartoitusta tarpeista on tehty jo syksyllä 2020 toteutetun verkostokyselyn puitteissa, jossa ylimaakunnallisilta hanketoimijoilta pyydettiin näkemyksiä toteutettavasta digialustasta.

Maaseutuverkostotoiminnassa kehitetään aktiivisesti metodeja ja työkaluja myös maaseutuverkostotoiminnan vaikuttavuuden arviointiin ja toiminnan itsearviointiin. Toiminnan itsearviointia toteutetaan vuosille 2021-2022 tehtävän itsearviointisuunnitelman pohjalta. Lisäksi vuonna 2022 toteutetaan maaseutuverkostotoiminnan arviointi.

1.4 Ohjausryhmän ja työryhmien rooli verkostotoiminnassa

Maaseutuverkoston toimintaa ohjaa ja linjaa maa- ja metsätalousministeriön asettama ohjausryhmä. Ohjelmakaudella 2014–2020 sekä siirtymäkaudella 2021–2022 ohjausryhmään kuuluu 13 varsinaista jäsentä sekä heidän varajäsenet. Jäsenten määrä vaihtelee hieman työryhmäkausista riippuen. Ohjausryhmän toiminnassa painottuu vuosittaisen maaseutuverkoston toimintasuunnitelman sisällön linjaus ja konkreettisten tavoitteiden asetanta. Ohjausryhmä seuraa toimintasuunnitelman tavoitteiden toteutumista.

Ohjausryhmä asettaa maaseutuverkostolle määräaikaisia temaattisia työryhmiä monipuolistamaan ja syventämään maaseutuverkostotyötä. Työryhmien kautta sidosryhmät voivat laajemmin osallistua ohjausryhmätyöhön, maaseutuverkoston toiminnan suunnitteluun ja sen toteuttamiseen. Työryhmäjäsentyys on mahdollista kaikille Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maaseudun kehittämisohjelman toimijoille. Ohjausryhmän asettamien työryhmien koordinaattorit ovat ohjausryhmän jäseniä työryhmien toimintakauden ajan sekä seuraavan kaksivuotisen toimikauden puitteissa.

Työryhmiä perustetaan ohjelman sisällön ja toimeenpanon kannalta oleellisille aihealueille ja niiden työn kautta on mahdollista edistää ohjelman tavoitteiden saavuttamista. Työryhmät voivat myös toimia temaattisten koordinaatiohankkeiden ja ohjelman kampanjoiden tai teemavuosien ohjausryhminä. Maaseutuverkoston ohjausryhmän ja työryhmien jäsenet ja heidän taustaorganisaationsa löytyvät Liitteestä 2.

2 MAASEUTUVERKOSTON TOIMINTA

Verkostopalveluiden päätehtävä on maaseutuverkostolle laaditun toimintasuunnitelman mukaisen työn koordinointi ja toteutuksen aktivointi. Tällä edistetään maaseutuverkostolle aiemmassa luvussa 1.1 esitettyjen tavoitteiden saavuttamista. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi verkostopalvelut toimii sekä aktiivisena toimijana että monipuolisena mahdollistajana.

Verkostopalvelut tarjoaa maaseutuverkoston toimijoiden työn tukemiseksi ja aktivoimiseksi työkaluja monipuoliseen verkostotoimintaan. Yhtenä työkaluna ovat palvelupaketit, joita tarjotaan verkostotoimijoiden tarpeisiin esim. koulutusten ja koulutusmatkojen, innovaatioleirien ja kv-toiminnan edistämiseen. Tarkemmat kuvaukset palvelupaketeista ovat **Liitteessä 6**.

Seuraavassa esitetään tarkemmin maaseutuverkoston toimet kunkin maaseutuverkostolle asetetun tavoitteen saavuttamiseksi

2.1 Sidosryhmien osallistuminen maaseudun kehittämiseen lisääntyy

Maaseutuohjelman ja –verkoston viestinnän päätavoite on tukea sujuvaa siirtymistä vanhasta rahoituskaudesta uuteen. Vuonna 2021 viestitään niin aikaisemmista tuloksista kuin siirtymäkauden asioistakin.

Syksyllä 2018 aloitti viisi uutta maaseudun kehittämisohjelman koordinaatiohanketta: energiayrittäjyys, hyvinvointiyrittäjyys, ruokasektori, Rural Finland II (matkailu) ja Ilmastonmuutokseen varautuminen maataloudessa. Koordinaatiohankkeet ovat itsenäisiä hankkeita, mutta niiden ja verkostopalvelujen yhteistyö on tiivistä. Mikäli koordinaatiohankkeet saavat toiminnalleen jatkorahoitusta, järjestetään myös vuoden 2021 aikana kuukausittain virtuaalikalvittelaisuuksia arkipäivän yhteistyön takaamiseksi ja tiedonvaihdon lisäämiseksi. Verkostopalvelut kutsuu koordinaatiohankkeet myös kokoon pari kertaa vuodessa, ja lisäksi maaseutuverkoston viestintäkanavien kautta välitetään tietoa koordinaatiohankkeiden työstä.

Verkostopalvelut järjestää yhdessä MMM:n, Ruokaviraston, Maaseutupolitiikan neuvoston (Mane), Saaristoasiain neuvottelukunnan sekä ELY-keskusten ja Leader-ryhmien kanssa Älykkäät maaseudut -aluekierroksen. Aluekierroksen avulla pyritään nostamaan keskusteluun alueiden tarpeet ja mahdollisuudet uuden ohjelmakauden valmistelussa (CAP strategia) ja yhteistyön kehittämisessä eri verkostotoimijoiden kanssa. Kiertue on toteutettu pääsääntöisesti virtuaalitapahtumina vuoden 2020 aikana. Alkuvuodesta 2021 järjestetään kiertueen viimeiset tilalaisuudet.

ELY-keskusten osalta kiinnitetään edelleen erityistä huomiota toiminnan kehittämisen suhteen ja eri asiantuntijaryhmien tarpeiden huomioimiseksi.

Alueverkostojen kehittämisen osalta panostetaan YTA-alueiden aktiivisempaan osallistumiseen maaseutuverkoston toimintaan. Tätä edistetään mm. Vuoden 2021 alussa pidettävällä tarvekartoituspalaverilla, johon kutsutaan YTA-alueiden ja hallinnon edustajia. Samalla valmistaudutaan tulevan CAP-verkoston molemmat pilarit käsittävään verkostotoimintaan.

Euroopan komissio valmistelee pitkän tähtäimen visiota EU:n maaseutualueille vuoteen 2040. Maaseutuverkosto toimittaa tähän työhön Suomen näkemykset, jotka kootaan osallistavalla työskentelyllä. Pohja-aineistona käytetään keväällä 2018 laadittua Maaseutu2030 tulevaisuustyöskentelyä, joka päivitetään RuralVision2040:ksi työpajoissa käytyjen keskustelujen kautta. Heti vuoden 2021 alussa järjestetään kolme tulevaisuuspaajaa. Kertynyt Maaseutu2040-aineisto on kaikkien toimijoiden käytössä, mm. alueellisten suunnitelmien ja paikallisten kehittämisstrategioiden tausta-aineistoina.

Jatkuvuutta tuetaan maaseutuverkossa myös panostamalla nuoriin maaseudun kehittäjiin. Nuoret ovat yksi maaseutuverkoston vuoden 2021 erityisistä kohderyhmistä, ja yksi vuoden 2021 alussa aloittavista teemaryhmistä on Maaseudun nuoret -työryhmä. Alkuvuodesta kootaan eri puolilla Suomea tavalla tai toisella Leader-toiminnassa mukana olevia nuoria yhteen jakamaan kokemuksia ja ideoita sekä saamaan uutta intoa virtuaaliseen Leader-päivään. Lisäksi nuorten rooli korostuu Maaseutu2040-prosessissa, jossa nuoret muotoilevat muiden sidosryhmien rinnalla suomalaisen maaseudun tulevaisuuskuva.

Aiempien vuosien tapaan palvelupaketteja hyödynnetään uusien sidosryhmien saamiseksi verkostotoimintaan ja uudentyypisen toiminnan mahdollistamiseksi.

2.2 Maaseudun kehittämisohjelmien toimeenpanon laatu ja erityisesti alueellinen näkyvyys parantuu

Toimeenpanon laatu käsitetään maaseutuverkostotyössä laajasti. Se tarkoittaa sekä ohjelman hallinnollista toimeenpanoa että ohjelmasta rahoitettujen toimenpiteiden laatua. Laadun parantaminen nivoutuu tiiviisti maaseutuverkoston järjestämiin koulutuksiin ja hyvien käytäntöjen keräämiseen ja levittämiseen. Käytännön esimerkkejä ja kokemuksia välitetään maaseutuohjelmien toimeenpanossa työskenteleville ja samalla lisätään asiakkaiden ja viranomaisten dialogia. Molemminpuolista yhteisymmärrystä lisäämällä pyritään helpottamaan toimeenpanon pullonkauloja ja sujuvoittamaan tukien hakuprosesseja. Koulutusten avulla puututaan havaittuihin kehittämiskohteisiin ja sparrataan niin hallintoa kuin käytännön toimijoita yhä parempiin tuloksiin.

Maaseutuohjelman alueellisesta näkyvyydestä ovat vastuussa alueiden toimijat. Maaseutuverkoston tehtävänä on auttaa ja innostaa heitä toimimaan aktiivisesti alueillaan. Viestintä- ja toimijaverkoston, tuetun materiaalin ja toiminnan painopisteajattelun avulla pyritään suoraan vaikuttamaan alueiden aktiivisuuteen.

Vuoden aikana maaseutuverkosto mahdollistaa samaa työtä tekevien asiantuntijoiden tapaamisia niin virtuaalisesti kuin fyysisiä tapahtumia järjestäen koronatilanteen niin salliessa. Suunnitelmissa on mm. ELY-keskusten kehittämisasiantuntijoiden, yritystuki-, Leader- ja maksatusasiantuntijoiden tapaamiset. Leader-ryhmien ajankohtaispäiviä jatketaan myös vuonna 2021. Ryhmäkohtaiset tapaamiset on koettu tarpeellisiksi oppimisen ja kokemusten vaihtamisen paikoiksi. Myös eri teemojen alla järjestettävät ajankohtaispäivät, jossa osallistujat kokoontuvat joko fyysisesti tai virtuaalisesti yhteen, on koettu tärkeiksi tapahtumiksi.

Leader-työn osalta koostetaan koulutusvideot. Videot toimivat koulutusmateriaalina Leader-ryhmien uusille työntekijöille ja hallitusten jäsenille. Kehittämisohjelman vaikutusten ja vaikuttavuuden parissa tehdään verkostossa laajasti töitä, ja tämän työn tuloksia pyritään hyödyntämään tehokkaasti. Esimerkkien ja hyvien käytäntöjen kautta pyritään tukemaan sekä toimeenpanon laadun, että alueellisen näkyvyyden edistämistä. Lisäksi toiminnan vaikuttavuutta pyritään lisäämään verkostotyön kehittämisen kautta etenkin aluetasolla ja temaattisissa verkostoissa. Yhteiseen hiileen puhaltamalla saadaan toimintaan huomattavasti lisää tehokkuutta ja vaikuttavuutta.

2.3 Tieto maaseudun kehittämisen mahdollisuuksista välittyy mahdollisille tuensaajille

Maaseutuohjelmien viestinnässä panostetaan siihen, että tieto maaseudun kehittämisen mahdollisuuksista tavoittaa potentiaaliset tuensaajat mahdollisimman hyvin. Tämän saavuttamiseksi on tärkeää, että viestit kulkevat paitsi valtakunnallisella tasolla myös alueellisesti ja paikallisesti. Verkostopalvelut osallistuu viestinnän suunnitteluun ja toteuttamiseen yhdessä maa- ja metsätalousministeriön ja Ruokaviraston kanssa. Tavoitteen saavuttamiseksi on lisäksi tärkeää, että hyväksi viestinnän käytännöksi todettu alueellinen viestintäverkosto toimii ohjelma- ja myös siirtymäkauden puitteissa.

Viestintäverkoston runko koostuu verkostopalveluiden viestintähenkilöistä, Ruokaviraston ja MMM:n tiedottajista, ELY-alueittain nimetyistä viestintävastaavista sekä Leader-ryhmien edustajista. Alueelliset viestintähankkeet ovat merkittävä ohjelmaviestinnän resurssi, ja niiden toiminta on viestintäverkoston tavoitteiden kannalta erittäin tärkeää. Myös koordinaatiohankkeet otetaan entistä vahvemmin mukaan viestintään. Tämän lisäksi viestintäverkoston toimintaan otetaan mukaan kattavasti

edustajia maaseutuverkoston toimijoista, esim. Mane-verkostosta, Maa- ja kotitalousnaisista, ProAgriasta sekä Suomen Kylät ry:stä. Tuleva CAP-kausi ja CAP-verkosto huomioidaan parantamalla viestintäyhteistyötä YTA-alueiden kanssa. Jotta maaseudun kehittämisen mahdollisuuden tulevat potentiaalisille tuensaajille tietoon, tulee viestien olla selkeitä ja helposti saatavissa. Ohjelmaviestintä auttaa tiedon muotoilemisessa viestinnällisesti mielenkiintoiseen muotoon sekä etsii ja tarjoaa kanavia tiedon välittämiseksi.

2.4 Tieto ohjelman toteutuksesta ja tuloksista välittyy toimijoiden kesken sekä suurelle yleisölle

Onnistuneen ohjelmatyön edellytyksenä ja tärkeänä ohjelmatoimijoita motivoivana tekijänä on ohjelman toteutuksesta ja tuloksista kertominen. Tavoitteena on välittää kohderyhmittäin räätälöityä tietoa. Suurelle yleisölle maaseutuohjelmien merkitystä nostetaan viestinnässä esiin vaikutusten, tulosten ja hyvien esimerkkien kautta. Vaikuttavuutta tuodaan ilmi muun muassa konkreettisilla tarinoilla.

Yksi maaseutuverkoston keskeisistä tavoitteista on koota ja välittää tietoa hyvistä esimerkeistä ja käytännöistä. Ohjelman vaikutusten ja hyvien esimerkkien kartoituksessa ELY-keskukset, Leader-ryhmät ja hanketoimijat ovat avainasemassa. Esimerkkien keräämistä tehdään myös yhteistyössä mm. valtakunnallisten ja koordinaatiohankkeiden kanssa siten, että toimijat ovat tietoisia ohjelman tukemana eri puolilla maata tapahtuvasta toiminnasta välttyen näin päällekkäisen toiminnan tekemisestä. Viestintäverkoston avulla alueiden hyvät esimerkit saadaan osaksi valtakunnallista ohjelmaviestintää ja laajempaan näkyvyyteen.

Suomen maaseutuverkosto osallistuu myös vuonna 2021 Euroopan maaseutuverkoston (ENRD:n) järjestämään Rural Inspiration Awards –kilpailuun lähettämällä suomalaisia hanke-ehdotuksia kilpailemaan Euroopan parhaan hankkeen tittelistä. Kilpailun tarkoituksena on nostaa esiin maaseuturahaston tuella toteutettuja hankkeita ja antaa niille Euroopan laajuista näkyvyyttä.

Maaseutuparlamentin yhteydessä tullaan järjestämään maaseutuverkoston jäsenille ohjelmakauden ainut gaala-juhla, joka tarjoaa ainutlaatuisia hetkiä myös ohjelmakauden hyvistä käytänteistä gaalan puitteissa järjestettävän hyvien käytäntöjen kilpailun taholta.

2.5 Innovaatiot maaseudun elinkeinoissa, maataloudessa, elintarviketuotannossa, metsätaloudessa ja maaseudun palveluissa lisääntyvät ja elinkeinotoiminta uudistuu

2.5.1 Tiedottaminen EIP-AGRI:sta ja muusta innovaatioita edistävästä toiminnasta potentiaalisille sidosryhmille

Maaseutuverkoston tehtävät tukevat innovatiivisuuden ja uudistushakuisuuden lisääntymistä maaseutuelinkeinoissa. Maaseutuverkoston toiminnassa tiedon välittymisen tehostaminen on keskeistä. Valittavat verkoston toimenpiteet kohdistetaan maaseutuohjelman toimenpiteisiin siten, että niillä kasvatetaan maaseudun innovaatio- ja uudistumispotentiaalia. Puhuttaessa innovaatioita edistävästä toiminnasta, pitää se sisällään myös elinkeinon uudistumista tukevan toiminnan. Innovaatioiden ollessa läpileikkaava teema, tullaan toimenpiteitä käyttämään laaja-alaisesti, mutta tarvittaessa kohdentamaan rajattuihin teemoihin ohjausryhmän temaattisten alatyöryhmien toimintasuunnitelmien tai teemavuosien perusteella.

2.5.2 Innovaatioryhmien ja muun innovatiivisen toiminnan syntymisen tukeminen

Verkoston toimenpiteillä edesautetaan maaseudun toimijoiden tavoitelähtöistä yhteistyötä kaikissa teemoissa. Tämä toteutetaan mm. rakentamalla puitteet innovaatioita synnyttävälle tapahtumille, lisäämällä edellytyksiä tutkimustiedon jalkauttamiselle, sekä edesauttamalla kontaktien syntymistä myös maaseutuverkoston ulkopuolisiin yhteistyötahoihin yli aluerajojen tai kansainvälisesti. Verkosto tukee kansallisten EIP-ryhmien aktiivista toimintaa EIP-AGRI-verkostossa sekä edistää verkostoitumista muiden kansallisten maatalouden uusiin teknologioihin ja digitalisaatioon liittyvien hankkeiden ja toimijoiden kanssa. Se myös toimii aktiivisesti tukeakseen tiedon välittymistä yli jäsenmaajojen.

Lisäksi tuetaan Suomen CAP strategiasuunnitteluun liittyen AKIS-verkoston suunnittelua muun muassa siihen liittyvien tapahtumien järjestelyjen osalta. Luonnonvarakeskuksen koordinoiman Agrihubin eli maatalousyrittäjien osaamisverkoston tukeminen on AKIS-verkoston rakentumisen näkökulmasta tärkeää. Maaseutuverkosto tukee Agrihubin toiminnan ja rakenteiden suunnittelua, jotta päällekkäisen työn määrä saataisiin minimoitua ja verkostotyöhön liittyvää osaamista saataisiin jaettua.

Elvytysvarojen myötä avattavien EIP-ryhmien hakua ja käynnistymistä tuetaan virtuaalisin tilaisuuksin. Tilaisuuksia hyödynnetään myös päättyneiden EIP-ryhmien tuloksien viestinnässä.

2.5.3 Neuvojen ja muiden innovaatioita tukevien toimijoiden verkostoitumisen tukeminen

Neuvonnan avulla innovaatioita ja uudistumista voidaan edistää yksilöllisesti ja asiakaslähtöisesti. Neuvontaa annetaan niin Neuvo2020-järjestelmän, kuin muidenkin järjestäjien toimesta. Neuvonnan kysyntää tehostetaan kohdennetulla tiedonvälityksellä, jonka avulla voidaan tavoittaa myös passiivisia toimijoita. Verkoston toimenpiteillä edistetään neuvojen täydennyskoulutusta siten, että neuvojen verkostoituminen myös muihin innovaatioita edistäviin toimijoihin vahvistuu. Neuvoille pyritään järjestämään myös digityövälineiden koulutusta osana Neuvo2020 toimintaa. Tavoitteena on lisätä sähköisten työkalujen käyttöä, jonka avulla myös sähköisten hakemusten määrä maaseutuohjelman toimeenpanoon liittyvissä hakemuksissa vielä lisääntyisi.

Täydentävien koulutusten räätälöintiä tehdään neuvojen ja muiden innovaatioita tukevien toimijoiden kanssa ja järjestettävillä koulutuksilla vastataan havaittuihin tarpeisiin. Verkosto järjestää tai mahdollistaa myös muita innovaatioita ja elinkeinojen uudistumista tukevia toimia maaseutuverkoston välittäjäorganisaatioille ja muille kiinnostuneille tarpeen mukaan.

Neuvojen osaamista kehitetään digitalisaation mahdollistamaan suuntaan: Neuvojista tulee valmentajia, jotka edistävät tuottajien tiedon hankintaa antamalla tähän työhön parhaat mahdolliset työkalut ja näiden käyttökoulutuksen. Neuvoja ei enää ole auktoriteetti, vaan hänen tehtävään on toimia yhä enemmän tuottajan tukena, myös henkisen ja työssäjaksamisen tukijana. Teknologia ja asiantuntijajärjestelmät kehittyvät sellaisiksi, että ne pystyvät hyödyntämään sekä erilaisten antureiden pelloilta ja tuotantotiloista tuottamia ajantasaisia tietoja että muita tarkoituksia varten tuotettuja tietoja.

Yhteistyö Luonnonvarakeskuksen koordinoiman Agrihubin sekä muiden älymaatalous-teeman parissa toimivien tahojen kanssa on tärkeässä roolissa neuvojen osaamisen kehittämisessä ja muiden innovaatioita tukevien toimijoiden verkostoitumisen edistämisessä.

2.5.4 Kiinnostavien esimerkkien kerääminen ja jakaminen innovaatioryhmistä ja muusta innovaatioita edistävästä toiminnasta

Verkosto kerää ja jakaa esimerkkejä innovatiivisista ja liiketoimintaa uudistavista kokeiluista ja piloteista. Myös tietoa epäonnistumisista jaetaan. Jaettujen kokemusten

hyötykäytöllä nopeutetaan innovaatioiden käyttöönottoa ja liiketoiminnan uudistumisprosessia sekä vältetään jo tehtyjen virheiden toistaminen.

Viestinnässä nostetaan esiin myös muuta innovaatioita ja elinkeinojen uudistumista koskevaa tietoa, mahdollisuuksia ja järjestettäviä tapahtumia. Tämä koskee mahdollisuuksien mukaan myös muiden rahoittajien innovaatioita tukevia aktiviteetteja. Yhteistyötä eri rahoittajien kanssa edistetään yleisesti laajojen hankekokonaisuuksien syntymiseksi.

2.6 Teemaryhmien toiminta

Vuonna 2021 toimii neljä ohjausryhmän alaista teemaryhmää: Vihreä kasvu, Monipaikkaisuuden mahdollisuudet, Smarta landsbygder i svenskfinland och Norden sekä nuorisoteemaryhmä. Näistä kolme ensimmäistä jatkaa toimintaansa myös vuonna 2022

2.6.1 Vihreä kasvu

Euroopan ilmasto- ja ympäristötavoitteisiin pyrkiminen koronaepidemian jälkeisessä ajassa vaatii kestävän toimeentulon varmistamista alkutuottajille. Vihreiden ratkaisujen ytimessä on kannattavuus: kuinka maa- ja metsätalouden vihreä murros liittyy talouden elpymiseen, muutoskestävyyteen ja eurooppalaisen maaseudun vahvistuvaan kilpailukykyyn? Vihreä kasvu -työryhmä etsii uusia näkökulmia maa- ja metsätalouden kannattavuuden sekä kestävien ratkaisujen yhdistämiseksi.

Työryhmän toiminta pohjautuu Euroopan komission Pelloilta pöytään -strategiaan sekä Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan. Komissio julkaisi toukokuussa 2020 Pelloilta pöytään -strategian, jonka tarkoituksena on tehdä EU:n ruokajärjestelmästä entistä kestävämpi, reilumpi ja terveellisempi. Kokonaisvaltainen strategia pyrkii nimensä mukaisesti kattamaan koko elintarvikeketjun alkutuotannosta kulutukseen. Pelloilta pöytään -strategia on keskeinen osa vihreän kehityksen ohjelmaa (Green Deal, ml. biodiversiteettistrategia), jonka tavoitteena on tehdä Euroopasta ensimmäinen ilmastoneutraali maanosa vuoteen 2050 mennessä. Ohjelmassa hahmotellaan uusi, kestävä ja osallistava kasvustrategia, jonka avulla voidaan vauhdittaa taloutta, parantaa ihmisten terveyttä ja elämänlaatua sekä hoitaa luontoa ja samalla varmistaa, ettei ketään jätetä jälkeen.

Kaksivuotisen Vihreä kasvu -työryhmän tavoitteena on lisätä tietoa ja yhteistyötä tulevaisuuden ratkaisuihin, joissa kannattava maa- ja metsätalous tukee siirtymää kohti kestävämpää Eurooppaa. Tähän liittyy olennaisesti maatalouden digitaalinen murros ja tietojohdaminen. Työryhmän tavoitteena on lisätä tietoa ja aktiivisuutta tulevaisuuden ratkaisujen löytymiseksi.

Vihreä kasvu-teemaryhmän toimintasuunnitelma hyväksyttiin osana maaseutuverkoston toimintasuunnitelmaa ohjausryhmäkokouksessa helmikuussa 2021. Siihen voi tutustua tarkemmin ja sitä täydennetään vuoden 2022 osalta **liitteessä 8**.

2.6.2 Monipaikkaisuuden mahdollisuudet

Monipaikkaisuuden mahdollisuuksissa korostuvat oppiminen, osaaminen, kouluttautuminen, työllisyys ja yrittäjyys, kaupunki-maaseutuyhteistyö, digitalisaation monet ulottuvuudet, elpyminen ja muutoskestävyys.

Monipaikkaisuudella tarkoitetaan ihmisten elinympäristön koostumista useasta eri paikasta ja heidän säännöllisestä liikkumisestaan näiden paikkojen välillä. Monipaikkaisuus ilmenee vapaa-ajan asuntolina tai kakkosasuntolina, päivittäisen asiointiympäristön ja työssäkäyntialueen ulkopuolella harrastamisena, opiskeluna toisella paikkakunnalla tai uusperheiden useampana kotina. Monipaikkaisuus voi siis liittyä niin asumiseen, työhön, vapaa-aikaan kuin sosiaalisiin suhteisiin, ja se voi olla joko vapaaehtoista tai olosuhteiden tai elämäntilanteen pakottamaa.

Poikkeustilanne on saanut meidät arvioimaan paikkoja tavallisesta eriävillä mittareilla. Missä voi tehdä asioita, joita pitää arvokkaana? Koronatilanne on tehnyt monipaikkaisen asumisen näkyväksi, ja se saattaa myös vahvistaa tätä ilmiötä.

Suomessa maaseudun ja kaupungin välinen vuorovaikutus lienee suhteellisen mutkatonta. Monet suomalaiset esimerkiksi kokevat olevansa yhtä aikaa sekä maalaisia, että kaupunkilaisia. Citymaalaisuus on ilmiö, joka on lisännyt teemaan liittyvää keskustelua.

Nopeat tietoliikenneyhteydet ovat monipaikkaisuuden edellytys ja kynnysinvestointi, jotka mahdollistavat taloudellisen toiminnan hajautumista. Kestävä monipaikkaisuus edellyttää kestävästä liikkumisesta mahdollisuutta, eli ekologisen autoilun infraa, kuten sähkön ja biokaasun latauspisteitä, tulee olla myös maaseudulla.

Monipaikkaisuuden mahdollisuudet -työryhmän tavoitteena on kartoittaa nykyisiä ja löytää uusia ratkaisuja, joilla tartutaan monipaikkaisuuden mahdollisuuksiin. Monipaikkaisuuden mahdollisuudet-teemaryhmän toimintasuunnitelma hyväksyttiin osana maaseutuverkoston toimintasuunnitelmaa ohjausryhmäkokouksessa helmikuussa 2021. Siihen voi tutustua tarkemmin ja sitä täydennetään vuoden 2022 osalta liitteessä 9.

2.6.3 Smarta landsbygder i svenskfinland och Norden

Työryhmä nostaa esiin ruotsinkielisille maaseutualueille tärkeitä ja ajankohtaisia teemoja, joilla on yhteys maaseutuohjelmaan. Ruotsinkielisellä yhteisöllä on myös vakiintunutta yhteistyötä ja hyvien käytäntöjen vaihtoa muiden Pohjoismaiden kanssa. Tätä voitaisiin hyödyntää laajemminkin maaseudun kehittämisessä koko Suomessa

Kaksivuotisen työryhmän tavoitteena on lisätä yhteistyötä ruotsinkielisillä alueilla, muiden Pohjoismaiden kanssa ja yhteistyötä yli kielirajojen myös Manner-Suomessa. Työryhmän koordinaattorilta edellytetään osaamista, näkemyksellisyyttä sekä kykyä ja kiinnostusta viedä keskustelua eteenpäin ja konkretisoida sen tuloksia. Ruotsinkielisen teemaryhmän toimintasuunnitelma hyväksyttiin osana maaseutuverkoston toimintasuunnitelmaa ohjausryhmäkokouksessa helmikuussa 2021 ja sitä täydennetään vuoden 2022 osalta liitteessä 10.

Ruotsinkielisen teemaryhmän toiminnan puitteissa jaetaan 5-7 palvelupakettia ruotsinkielisten kylien älykkäät kylät -toiminnan kehittämiseen. Mallikyläkehittämistoiminta huipentuu suomenruotsalaiseen maaseutuparlamenttiin Loviisassa 25-26.3.2021.

2.6.4 Maaseudun nuoret tulevaisuuden tekijöinä

Työryhmä nostaa esiin maaseudulla asuvien nuorten roolia tulevaisuuden tekijöinä ja ratkaisijoina. Työryhmän ensisijaisena tehtävänä on suunnitella, miten nuoret ovat mukana lokakuussa 2021 järjestettävässä Maaseutuparlamentissa.

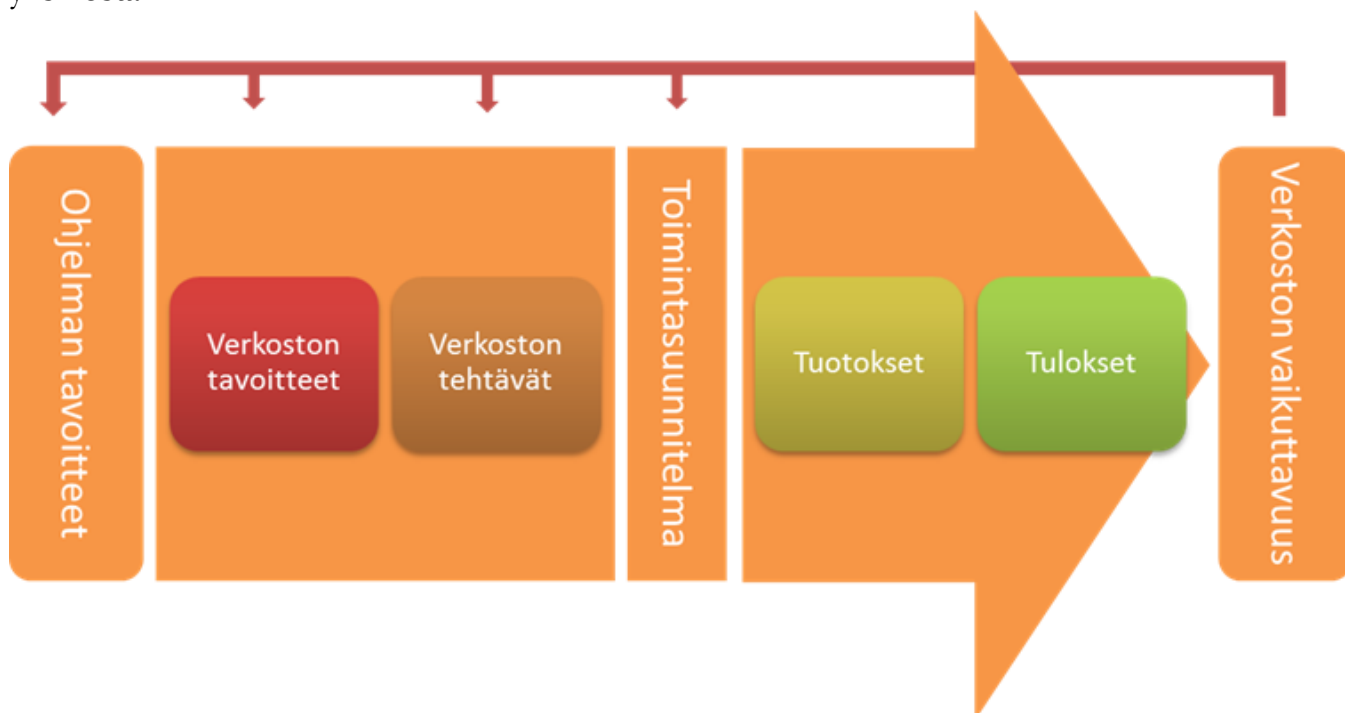
Työryhmä toimii ad hoc -periaatteella, ja sen toimikausi on 6-12 kuukautta. Toimikauden pituus sovitaan valittavan koordinaattorin kanssa. Valittava koordinaattori kokoaa valtakunnallisen työryhmän maaseudulla asuvista sekä toimivista nuorista.

Maaseudun nuoret -työryhmän toimintasuunnitelma hyväksyttiin osana maaseutuverkoston toimintasuunnitelmaa ohjausryhmäkokouksessa helmikuussa 2021 ja sitä täydennetään vuoden 2022 osalta liitteessä 11.

2.7 Maaseutuverkostotoiminnan arviointi

Maaseutuverkostolla on toimintasuunnitelman mukaisesti viisi tavoitetta, joiden kautta toteutetaan myös maaseutuverkoston toiminnan arviointia. Maaseutuverkoston tavoitteet ja niihin liittyvä toiminnan suunnittelu on kuvattu aiemmin luvussa 2 Maaseutuverkoston

toiminta. Arvioinnin pohja-aineistona ovat seurantatiedot, joita verkostopalvelut kerää toimintansa yhteydessä. Arviointiin hyödynnetään myös maaseutuverkostotoiminnasta komissiolle raportoitavia sekä kansallisesti kerättäviä indikaattoreita. Maaseutuverkoston arviointiin liittyvä suunnitelma sekä tarkempi tieto kerättävistä indikaattoreista ja muista arviointiin vaikuttavista tiedoista on luettavissa Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014-2020 vaikuttavuuden arviointisuunnitelmassa. Verkostopalvelut-yksikkö toteuttaa toimintansa itsearviointia erillisen suunnitelman mukaisesti. Maaseutuverkostotoimintaan liittyvä ohjelmakauden arviointi tullaan toteuttamaan vuonna 2022. Suunnitelma laaditaan aina kahden vuoden jaksoiksi kerrallaan. Suunnitelmasta ja itsearviointin toteutuksesta voi tiedustella verkostopalvelut-yksiköstä.

3 VIESTINTÄ JA KOULUTUS LUOVAT TOIMINNAN KIVIJALAN

3.1 Viestintä

Vuonna 2021 maaseutuohjelman ja –verkoston viestinnässä eletään murrosvaiheessa. Toisaalta edessä on kaksi vuotta siirtymäkautta ja on tärkeää viestiä siitä, että toiminta jatkuu ja rahoitusta on yhä saatavilla. Samalla tulee kuitenkin viestiä edelleen ohjelmakauden tuloksista ja aikaansaannoksista. Myös koronavaiheesta toipumiseen tarkoitettujen EU:n elvytysvarojen tulee huomioida viestinnässä.

Vuonna 2021 viestinnän tavoitteita ovat seuraavat:

1. Tuensaajat ovat tietoisia: rahoitusta on yhä saatavilla
2. Maaseutuohjelman tulokset ovat esillä laajasti ja monikanavaisesti
3. Viestintäverkoston toimintaa tuetaan
4. Maaseuturahaston rooli tunnustetaan monipaikkaisuuden ja vihreän kasvun teemoissa

Vuoden 2021 alusta maaseutuverkostossa aloittavat uudet työryhmät, jotka toimivat monipaikkaisuuden ja vihreän kasvun teemojen parissa. Viestintä auttaa nostamaan esiin maaseutuverkoston kaksivuotisten teemaryhmien aiheita.

Tarkemmin viestinnän suunnitelmiin voi tutustua liitteenä olevan viestintäsuunnitelman avulla.

3.2 Koulutus

Vuoden 2021 koulutusaihekokonaisuudet muodostuvat paljolti maaseutuverkoston toimijoiden toiveiden pohjalta. Näitä toiveita ja ehdotuksia on kerätty verkostotapahtumien yhteydessä, sidosryhmäneuvotteluissa sekä [Viima-alustalle](#). Viima-alustalle oli mahdollista kommentoida maaseutuverkostotoimintaa laajemminkin eri teemojen ja toiminnan painopisteiden kautta. Myös maaseutuverkoston ohjausryhmien temaattisten alatyöryhmien toimintasuunnitelmat ovat oleellinen osa maaseutuverkoston toimintasuunnitelman koulutusosiota.

Maaseutuverkoston koulutuksia suunnataan niille tahoille, jotka välittävät maaseutuohjelman puitteissa tietoa edelleen omille sidosryhmätahoilleen. Koulutuksen ensisijaisena kohderyhmänä eivät siis ole tuensaajat, vaan maaseutuohjelman parissa toimivat hallintoviranomaiset, Leader-ryhmät, neuvotat, hanketoimijat ja muut tietoa edelleen välittävät sidosryhmätahot ja verkostot. Koulutusten painopiste vuoden 2021

ensimmäisellä puoliskolla on virtuaalitapahtumissa vallitsevan koronatilanteen vuoksi. Tilanteen niin salliessa fyysisiä tapahtumia tullaan taas järjestämään, koska verkostotoimijoilla on edelleen halu verkostoitua myös fyysisissä tapahtumissa.

Koulutukset jaetaan kahteen kokonaisuuteen: verkostopalveluiden koordinoimiin sekä verkostopalveluiden mahdollistamiin koulutuksiin. Koordinoitavissa koulutuksissa järjestelyvastuussa on pääsääntöisesti verkostopalvelut. Verkostopalveluiden mahdollistamissa koulutuksissa järjestelyvastuussa on yhteistyötaho. Verkostopalveluiden mahdollistamaa koulutusta toteutetaan pääsääntöisesti koulutuksen palvelupakettien kautta (ks. Liite 6. Palvelupaketit), mutta myös muu yhteistyö koulutusjärjestelyjen suhteen on mahdollista.

Koulutusten yhtenä tavoitteiden onnistumisen mittarina käytetään tapahtumakyselyistä muodostuvia numeerisia kriteerejä. Maaseutuverkoston koulutusten yhtenä kriteerinä on pidetty keskiarvoa, joka on laskettu palautekyselyvastausten seuraavista osa-alueista: tapaamisen ajankohta, paikka, puhujat, ennakkoinformaatio sekä järjestelyt. Näitä arvioidaan asteikolla 1–5. Osa-alueiden yhteinen keskiarvo antaa varsin hyvän kuvan koulutustapahtuman tasosta. Palautekysely lähetetään sähköpostilla osallistujalistan mukaisesti kaikille osallistujille. Lisäksi verkostotapahtumien ilmoittautumisen yhteydessä kerätään tietoa tapahtuman kohdistumisesta eri sidosryhmätahoille.

Koulutus- ja verkostotapahtumien sisältöön voi perehtyä tarkemmin vuoden 2021 koulutussuunnitelmassa liitteessä 4. sekä alustaviin vuoden 2022 koulutus- ja verkostotapahtumakokonaisuuksiin liitteessä 7.

3.3 Hyvät käytännöt ja verkostot

Maaseutuverkoston tehtävänä on edistää yhteistyötä ja tiedonvaihtoa verkoston osapuolten välillä. Lisäksi maaseutuverkosto edesauttaa hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen leviämistä.

Maaseutuverkoston keskeinen tehtävä on koota ja välittää tietoa hyvistä esimerkeistä ja käytännöistä verkoston toimijoiden kesken. Maaseutuverkosto tukee erilaisten yhteen sovitettujen ja yhtä aluetta laajempien hankekokonaisuuksien syntymistä ja uusien ideoiden leviämistä sekä ohjelman tuloksellisuuden lisääntymistä. Hyviä esimerkkejä kerätään kansalliseen ja kansainväliseen tarpeeseen kaikilta ohjelman prioriteettialueilta korostaen uusia ja tehokkaimpia toimintamalleja ohjelman toimenpiteisiin ja niiden toteuttamiseen liittyen. Lisäksi hanketoimijoiden verkostoitumista tuetaan temaattisten hanketreffien ja koordinaatiohankkeiden kanssa tehtävän tiiviin yhteistyön kautta.

Hyvien käytäntöjen kerääminen ja jakaminen erityisesti vaikuttavuuden näkökulmasta tulee olemaan tärkeässä roolissa vuoden 2021 aikana. Tieto ei edelleenkään välity tarpeeksi tehokkaasti, ja tähän pyritään kehittämään uusia tehokkaampia toimintatapoja. Haaste on tiedostettu yleisesti, sekä kotimaassa että Euroopan verkostossa, sama haaste on kaikilla verkostoilla. Hyvien käytäntöjen keräämisen osalta valmistaudutaan myös 2021 järjestettävään Maaseutuparlamenttiin ja siihen liittyvään maaseutugaalaan. Maaseutuparlamentissa tullaan verkostotoiminnan osalta panostamaan erityisesti ohjelman tuloksiin ja vaikuttavuuteen. Samalla Maaseutuparlamentti tarjoaa luonnollisesti loistavan alustan hyvien käytäntöjen ja esimerkkien keräämiseen ja jakamiseen.

Suomalainen maaseudun kehittämistyö kiinnostaa myös EU-tasolla. Euroopan maaseutuverkostoyksikön (ENRD) lanseeraama Rural Inspiration Awards –kilpailu nostaa esille jäsenmaiden mielenkiintoisia hankkeita. Kilpailu järjestetään myös vuonna 2021. Sen ja muiden ENRD-kanavien kautta pyritään tekemään näkyväksi Suomessa tehtävää kehittämistyötä. Suomalaisia asiantuntijoita aktivoidaan myös osallistumaan ENRD:n eri työryhmien toimintaan.

Toimintasuunnitelmassa olevia maaseutuverkoston tapahtumia toteutetaan yhteistyössä alueellisten toimijoiden kanssa. Alueiden oma aktiivisuus ja aloitteellisuus on keskeinen maaseutuverkostotoiminnan onnistumisen lähtökohta. Alueiden viestinnän tekijät osallistuvat aktiivisesti ohjelmaviestintään ja viestintäverkoston toimintaan. Kuluvalle ohjelmakaudella maaseutuverkoston toiminnassa alueellisten verkostojen vahvistaminen on yksi keskeinen painopiste. Hyviä alueverkostojen toimintamalleja tuodaan esille ja alueellisille verkostoille tarjotaan palvelupaketteja verkostotoiminnan mahdollistamiseksi.

Vuoden 2021 ja 2022 aikana järjestetään alueellisia maaseutuverkostopäiviä tarpeen mukaan. Lisäksi uuden ohjelmakauden CAP strategian ja siihen liittyvien mahdollisten aluestrategioiden valmistelujen pohjalta pyritään vahvistamaan alueellisten verkostojen toimintaa ja mahdollisten uusien verkostojen syntymistä.

Yhteistyössä maaseutuverkoston toimijoiden kanssa maaseutuverkostopalvelut voi mahdollistaa myös muut tarpeelliseksi katsottavat alueelliset ja valtakunnalliset maaseudun kehittämisohjelmien toteutusta edistävät tapahtumat.

Maaseutuverkostopalvelut voi yhteistyössä alueiden kanssa organisoida myös mahdollisia muiden maiden maaseudun kehittämisen ryhmien ja edustajien vierailuja Suomessa sekä vastaavasti vierailuja muihin maihin.

4 MAASEUTUVERKOSTON RAHOITUSSUUNNITELMA

Maaseutuverkoston rahoitussuunnitelma perustuu seurantakomitean hyväksymään maaseutuohjelman teknisestä avusta kansalliselle maaseutuverkostolle osoitettuun käyttösuunnitelmaan. Vuosittain budjetoidut varat ovat käytössä niin kauan kuin varoja on jäljellä ja vasta sen jälkeen siirrytään käyttämään seuraavan vuoden rahoituskiintiötä. Teknisen avun käyttösuunnitelmassa ensimmäisen rahoituserän varat vuosille 2015-2017 ovat käytettävissä vuoteen 2020 saakka. Vastaavasti toisen ja kolmannen rahoituserän varat vuosien 2018-2019 sekä 2020 osalta ovat käytössä nykyisen budjetin osalta vuosiin 2021 sekä 2022 saakka.

Vuoden 2021 budjetti on 1 703 300 euroa ohjelmakauden 2014–2020 teknisen avun määrärahasta. Vuoden 2022 budjetti on suuntaa antava ja se tarkentuu ko. vuoden toiminnan tarkemman suunnittelun yhteydessä. Budjetti on 713 043 euroa. Määrärahakokonaisuuksia koskevista erittelyistä on kerrottu tarkemmin taulukon jälkeisessä osiossa.

Rahoitussuunnitelma vuosille 2020-2022:

	2020	2021	2022
Palkkauskulut	550 000	550 000	455 202
Muut kulut	2 000	2 000	2 000
Rakenteet yht.	552 000	552 000	457 202
Viestintä	250 000	300 000	88 616
Koulutus	511 000	491 800	91 339
Hyvät käytännöt ja verkostot	371 000	359 500	75 886
Toimintasuunnitelman kulut yhteensä	1 132 000	1 151 000	255 841
Yhteensä	1 684 000	1 703 300	713 043

Maaseutuverkoston kulut jaetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1305/2013, artiklan 54.3 mukaisesti maaseutuverkoston toimintaa varten tarvittaviin rakenteisiin ja toimintasuunnitelman laatimiseen ja täytäntöönpanoon. Maaseutuverkoston toimintaa varten tarvittaviin **rakenteisiin** sisältyvät kaikki verkostopalveluiden henkilöstöön liittyvät kulut (palkkaus- ja sivukulut sekä matkakulut, ja henkilöstön koulutukseen liittyvät kulut) sekä Ruokavirastossa sijaitsevan verkostopalvelut-yksikön muut kulut, kuten atk- ja toimistotarvikkeet sekä kaikki muut yksikön toimintaan liittyvät kuluerät. Palkkauskulut sisältävät seitsemän kokoaikaisen

henkilön palkkauskulut. Lisäksi ne sisältävät määräaikaisen tapahtumakoordinaattorin sekä mahdollisten määräaikaisten harjoittelijoiden palkkauskulut.

Toimintasuunnitelman kustannuksiin sisältyvät laajan maaseutuverkoston palvelut, esim. viestintään, koulutustilaisuuksiin, hyviin käytäntöihin ja verkostoihin liittyvät kulut.

Viestinnän kustannukset koostuvat Maaseutu.fi-, Landsbygd.fi- ja Rural.fi-sivustojen kehitystyöstä, julkaisujen (esitteet ja oppaat) sekä liitelehtien tuottamisesta, kuvituskuluista, maaseutuohjelmien pr-materiaalin tuottamisesta, kansainvälistymistä edistävän materiaalin tuottamisesta, messukuluista, Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmien tiedotuskylttien tuottamisen kuluista sekä muista mahdollisista viestintäkuluista. Viestinnän toimenpiteet budjetoidaan ja budjetin toteutumista seurataan seuraavien tapahtumakokonaisuuksien kautta:

- Maaseutu.fi
- Markkinointimateriaalit
- Messut
- Painotuotteet
- Muut viestintäkanavat
- Tiedotuskyltit
- Valokuvat ja videot
- Yleinen viestintä
- Laajakaistainfo.fi

Vastaavia tapahtumakokonaisuuksia on käytetty edellisen ohjelmakauden maaseutuverkostotoiminnan loppuraportoinnin yhteydessä, joten tapahtumakokonaisuuksia voidaan verrata myös edellisen ohjelmakauden raportointiin. Koulutustapahtumat sisältävät Verkostopalvelut-yksikön järjestämien, palvelupaketteina toteutettujen, yhteistyössä sidosryhmien kanssa järjestettyjen koulutustapahtumien ja ostopalveluna toteutettavien koulutusten kustannukset sekä monipuolisen koulutusmateriaalin tuottamisen.

Koulutuksia budjetoidaan ja budjetin toteutumista seurataan muun muassa seuraavien tapahtumakokonaisuuksien kautta. Tapahtumakokonaisuuksia lisätään tarpeen mukaan:

- Viranomaisten hallinnonalat
- Koordinointi- ja valtakunnalliset hankkeet
- Palvelupaketit
- Neuvo2020
- Elinkeinojen kehittäminen
- Yhteisöllinen kehittäminen

- EIP –koulutukset
- Hanketoimijoiden koulutukset
- Kv-koulutukset
- Leader-koulutukset
- Viestinnän koulutukset
- Muut koulutustapahtumat
- Koulutusmatka-palvelupaketti
- Rakennetukien koulutus
- Maaseutuparlamentti
- Gaalat

Hyvät käytännöt ja verkostot -kulut koostuvat verkostotapahtumista, analyysien teettämisestä sekä tulosten ja esimerkkien esilletuomisesta aiheutuvista kuluista. Lisäksi kustannukset voivat koostua muiden maiden vierailijaryhmien vastaanottamisesta, mahdollisista asiantuntijakuluista, kv-seminaareista ja mahdollisista eri sidosryhmien kanssa tehtävistä opintomatkoista (osa kustannuksista: muun muassa yöpymiset, kohdemaassa matkaohjelman kulut) Euroopan maihin sekä muista kansainvälistymisen edistämiseen liittyvistä kuluista.

Hyvät käytännöt ja verkostoituminen tapahtumia budjetoidaan ja budjetin toteutumista seurataan muun muassa seuraavien tapahtumakokonaisuuksien kautta.

Tapahtumakokonaisuuksia lisätään tarpeen mukaan.

- Innovaatioleirit ja innovaatiokumppanuus (EIP)
- KoneAgria-messut ja innovaatiotori
- Verkosto- ja hanketapaamiset
- Ajankohtaispäivät
- Kv-työn tapahtumat
- Pohjoismaa-Baltia maaseutuverkostot
- Ohjausryhmätoiminta
- Muut hyvät käytännöt ja verkostotapahtumat
- Nuorisopalvelupaketti
- Innovaatioleiri palvelupaketti
- Kv-palvelupaketti
- Maaseudun hyvinvointityöryhmä
- Tulevaisuuden maaseutuyrittäminen -työryhmä
- Innovaatiot-teemaryhmä
- Älykkäät maaseudut
- Vihreä kasvu
- Monipaikkaisuuden mahdollisuudet
- Smarta landsbygder i svenskfinland och Norden
- Maaseudun nuoret

Rahoitussuunnitelman puitteissa voidaan tehdä vuosittain muutoksia eri kululajien välillä.

Liitteet

[Liite 1. Ohjelmien numeeriset tavoitteet](#)

[Liite 2. Maaseutuverkoston ohjausryhmä ja työryhmät](#)

[Liite 3. Verkstopalvelut](#)

[Liite 4. Koulutussuunnitelma 2021](#)

[Liite 5. Maaseutuohjelman viestintäsuunnitelma 2021](#)

[Liite 6. Palvelupaketit](#)

[Liite 7. Koulutussuunnitelma 2022](#)

[Liite 8. Vihreä kasvu](#)

[Liite 9. Monipaikkaisuuden mahdollisuudet](#)

[Liite 10. Smarta landsbygder i Svenskfinland och Norden](#)

[Liite 11. Maaseudun nuoret](#)